БИЛТЕН КГЕКО

Месечни извештај о стању животне средине у граду Крагујевцу

Година 13. број 8/23 август 2023.

ИЗВЕШТАЈ
О СТАЊУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
У ГРАДУ КРАГУЈЕВЦУ
за
АВГУСТ
2023.

КРАГУЈЕВАЦ у АВГУСТУ

5 АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА у АВГУСТУ 2023. године

10 ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ за август 2023. године

14 Аеропалинолошки извештај за град Крагујевац - август 2023. год

ЕКО ВЕСТИ

16 Чишћење дивље депоније испод надвожњака

17 Кошење и уништавање амброзије на територији града

18 Најлепше двориште у 2023. има породица Мрвић из Шумарица

20 Јавни увид поводом израде Просторног плана за Гружанско језеро

21 Јавни увид у Студију о процени утицаја пројекта "Санација и ревитализација језера Бубањ"

22 Ситуација на акумулацији Гружа близу алармантне

23 Потписани уговори са општинама и градовима за улагање у енергетску ефикасност

24 Ускоро Кишне баште у Крагујевцу, пејзажном архитектуром против поплава

25 Контролисано воће и поврће на пијацама безбедно

26 У Шумадији нема забележених случајева оболевања од грознице Западног Нила

27 У Шумадији нема забележених случајева оболевања од грознице Западног Нила

Извештај за

АВГУСТ

2023

Институт
за јавно здравље
Крагујевац

АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА У АВГУСТУ 2023. ГОДИНЕ

СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА

У августу 2023. године праћен је квалитет ваздуха, имисиона мерења на више локација у граду Крагујевцу.

СУМПОР ДИОКСИД

У току овог месеца, 24 часовне вредности сумпор диоксида биле су испод законом дозвољених GVI 125 μg/m³.

Максимална измерена вредност била је 16 μg/m³, измерена на мерном месту "Чистоћа" од 04.08.2023. године.

АЗОТ ДИОКСИД

У току оваог месеца, 24 часовне вредности азот диоксида биле су испод законом дозвољених GVI 85 μg/m³.

Максимално измерена вредност била је 55 μg/m³, на мерном месту "Мала Вага" од 25.08.2023., док је граница толеранције 40 μg/m³.

ИНДЕКС ЦРНОГ ДИМА

У току овог месеца, 24 часовне вредности индекса црног дима биле су изнад законом дозвољених GVI 50 μg/m³ .

Максимално измерена вредност била је 55 μg/m³, на мерном месту "Мала вага" од 07.08.2023. године и на мерном месту "штафета" од 23.082023.године. Укупно је било 8 дана са вредностима изнад GVI 50 μg/m3, на мерном месту "Мала Вага", док је на мерном месту "штафета" било прекорачења утрајању од пет дана.

Резултати испитивања концентрација SO_2, чађи, NO_2 (основне загађујуће материје) на подручју града Крагујевца у току АВГУСТА 2023. године

Локалне мерне станице за имисиона мерења (24 h мерења)	СРЕДЊА МЕСЕЧНА ВРЕДНОСТ			МАКСИМАЛНА ВРЕДНОСТ			БРОЈ ДАНА ИЗНАД ГВИ		
	SO_2 μg/m³	Чађ μg/m³	NO_2 μg/m³	SO_2 μg/m³	Чађ μg/m³	NO_2 μg/m³	SO_2 μg/m³	Чађ μg/m³	NO_2 μg/m³
Чистоћа	4	37	17	16	47	31			
Споменик Штафета	4	45	22	8	55	38		5	
О.Ш. „Мирко Јовановић“	3	38	13	10	46	21			
Пивара	4	38	14	10	50	26			
О.Ш."Станислав Сремчевић"	<3	12	10	4	15	38			

*ГВИ (гранична вредност имисије)

ГВИ		
	за SO_2 за 24 часа	125 μg/m³
	за SO_2 за годину дана	50 μg/m³
	за чађ за 24 часа, одн. за годину дана	50 μg/m³
	за NO_2 за 24 часа	85 μg/m³

УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ

GVI за укупне таложне материје износи 450 mg/m²/дан.

Укупне таложне материје у августу 2023. године мерене су на два мерна места: "Аутобуска станица" и "Бриони". Укупне таложне материје нису прекорачиле максимално дозвољену вредност (450 mg/m²/дан) на оба мерна места. Максимална вредност измерена је у јулу на мерном месту "аутобуска станица" од 236,51 mg/m²/дан.

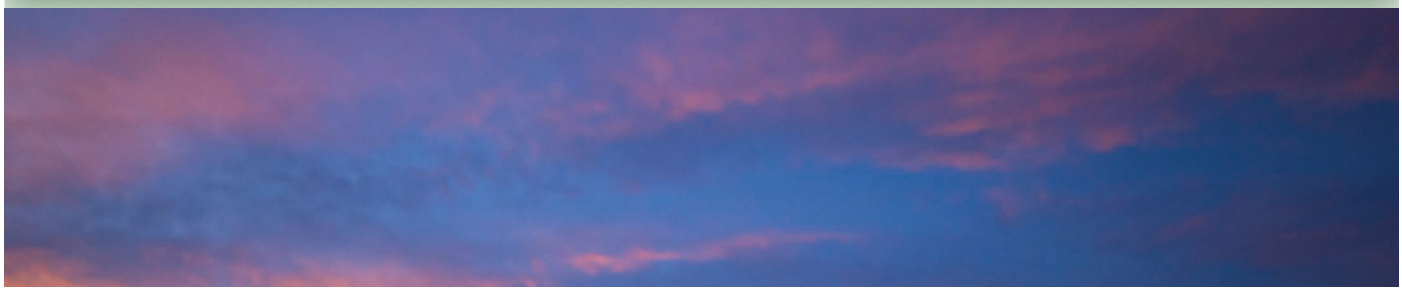

Резултати испитивања концентрација укупних таложних материја на подручју града Крагујевца у току АВГУСТА 2023. године

МЕРНО МЕСТО	УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ	Растворне материје	Нерастворне материје
Мерна јединица	mg/m²/дан	g/m²/дан	g/m²/дан
2. Пивара - „Бриони“	236.51	129.82	106.69
4. Аутобуска станица	219.60	102.51	117.09
МДК	за укупне таложне материје	450 mg / m² / дан	

ТЕШКИ МЕТАЛИ

онцентрације тешких метала (олова, цинка, никла и кадмијума) из таложних материја мерене су на два мерна (Мала Вага и Медицинска школа) у августу 2023. године су биле у оквиру очекиваних вредности.

Резултати испитивања концентрација тешких метала из седиментних материја на испитиваним локацијама за град Крагујевац у току АВГУСТА 2023. године

ЛОКАЦИЈА	ОЛОВО	КАДМИЈУМ	ЦИНК	НИКЛ
ГВИ	250 µg/m²/дан	5 µg/m²/дан	400 µg/m²/дан	µg/m²/дан
Медицинска школа	<0.10	<0.05	<1.00	<0.15
Мала Вага	<0.10	<0.05	18.58	2.86

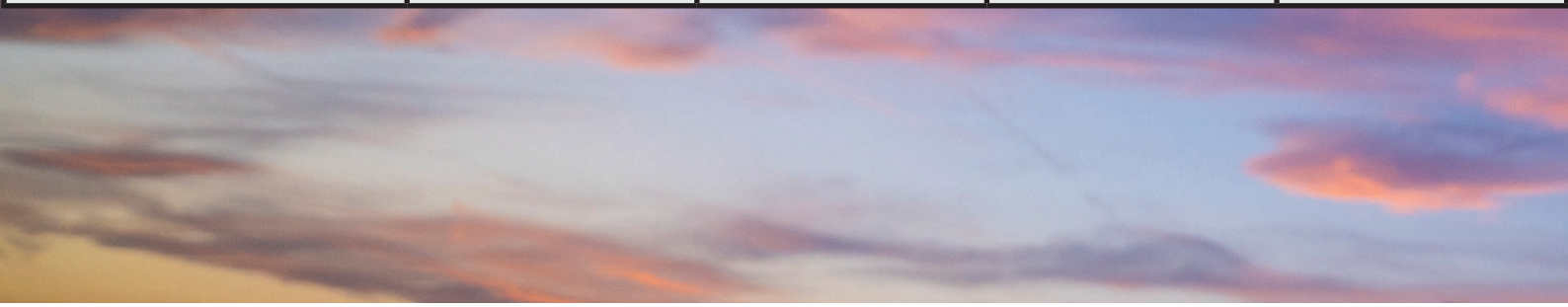

СУСПЕНДОВАНЕ ЧЕСТИЦЕ величине pm10

Суспендоване честице величине PM10 мерене су на локацији О.Ш. "Мирко Јовановић", континуирано 24 часа, од 01.08. - 20.08.2023, јер је дошло до квара апарата за узорковање.

Суспендоване честице PM10 у праћеном периоду, нису прелазиле граничну вредност.

Највећа вредност за PM10 била је **29,2 μg/m³**, измерена 04.08.2023. године (гранична вредност ГВИ 50 μg/m³).

Тешки метали у суспендованим честицама за АВГУСТ 2023. године

Мерно место	ОШ "Мирко Јовановић" (тешки метали у сусп. честицама PM 10)			
Параметар	Кадмијум	Олово	Никл	Арсен
Мер. Јед.	μg/m3	ng/m3	ng/m3	ng/m3
Метода испитивања	SRPS EN 14902:2005			
Број мерења	7	7	7	7
Средња месечна вредност	<0.5	0.004	<0.9	<0.9
Максимална месечна вредност	0.9	0.007	<0.9	<0.9
Број дана изнад ГВИ				

ТЕШКИ МЕТАЛИ У PM 10

Концентрације тешких метала (кадмијума, олова, никла и арсена) у суспендованим честицама величине PM10 мерене су на локацији ОШ "Мирко Јовановић" 01.08.2023., 08.08.2023. и 10.08.2023. године.

Испитиване вредности за олово нису прелазиле ГВ вредност, односно испитиване вредности кадмијума, никла и арсена биле су ниже него циљне вредности за поменуте метале у суспендованиим честицама PM10 током мерних дана у августу 2023. године.

Одређивање укупних суспендованих честица и честица PM10 за АВГУСТ 2023. године

ЛОКАЦИЈА Незнаног јунака (О.Ш. Мирко Јовановић)	Средња месечна вредност	Максимална вредност	Број дана изнад ГВИ
PM10	12.3	29.2	

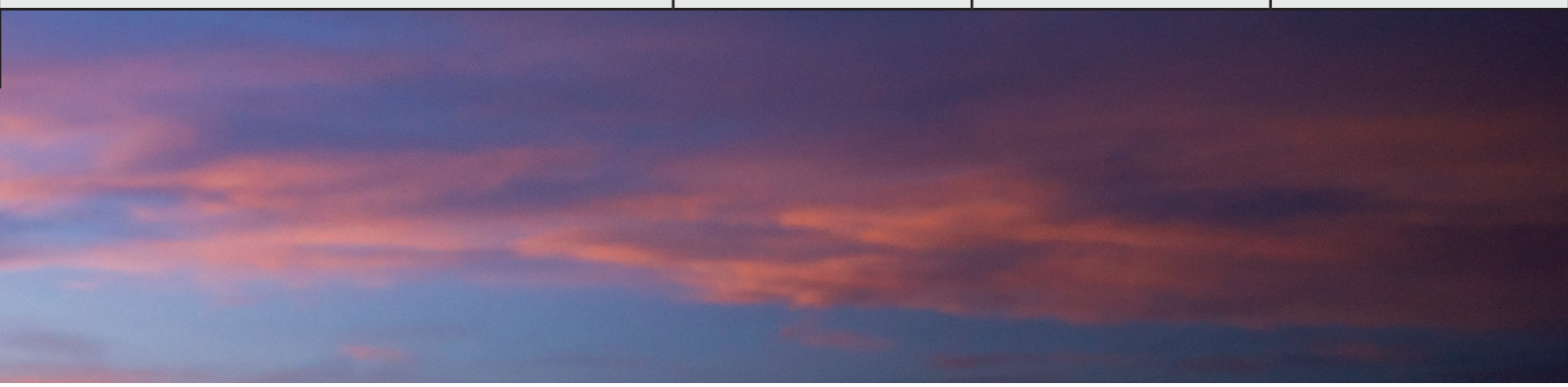

АЗОТ ДИОКСИД и ЧАЂ
– пореклом из саобраћаја

Имисија азот диоксида и чађи пореклом из саобраћаја за АВГУСТ 2023. године

	АЗОТДИОКСИД			ЧАЂ		
ГВИ	85 µg/m³			50 µg/m³		
ЛОКАЦИЈА	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ
Средња медицинска школа	19	44		19	24	
Мала вага	42	55		48	55	8

ЗАКЉУЧАК

У августу 2023. године, на основу резултата, може се закључити да квалитет ваздуха није био задовољавајући, са великим оптерећењем за чађ посебно на мерном месту раскрсница "Мала Вага".

Посебно је неповољан тренд спајања више дана у низу са вредностима за чађ (које су биле веће од дозвољених), што је могло неповољно да утиче на здравље осетљивих популација грађана.

Мере за побољшање квалитета ваздуха могу бити: краткорочне и дугорочне.

КРАТКОРОЧНЕ МЕРЕ

Редовно прање и чишћење улица и тротоара у урбаном делу града, посебно део града око аутобуске станице и самом центру (влажно прање). Ограничење кретања тешких камиона и шлепера у центру града током саобраћајних шпицева.

ДУГОРОЧНЕ МЕРЕ

Смањивати број индивидуалних ложишта на чврста горива (дрво, угаљ), рад енергана система централног даљинског грејања изменити; наставити увођење гасификације. Озелењавање јавних површина (стварањем мини паркова)..

ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ

за АВГУСТ 2023. године

Мерење и елаборирање нивоа комуналне буке у АВГУСТУ 2023. године спроведено је у Крагујевцу дана 22.08. и 23.08.2023. године на задатим мерним местима, одређивањем меродавног нивоа буке за дан, вече и ноћ (два мерења у дневном термину, једно мерење у вечерњем и два мерења у ноћном термину).

Мерење буке у животној средини извршено је у складу са следећим прописима: Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 75/10), SRPS ISO 1996-2 Описивање, мерење и оцењивање буке у животној средини – одређивање нивоа буке у животној средини, Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 36/09, 88/10).

РЕЗУЛТАТИ			
МЕРНО МЕСТО		Опис локација	Опис потенцијалних извора буке
1.	Раскрсница код "Порте" – зона градског центра	Мерно место је травнате површине на простору летње баште угоститељског објекта "Порта". Апарат за мерење буке је окренут у правцу раскрснице улица краља Александра I Карађорђевића и Кнеза Милоша. Лево од апарата је простор летње баште, а потом поменути угоститељски објекат, десно је затрављен простор летње баште, а потом улица кнеза Милоша преко пута које се налазе објекти градске цркве. Преко пута поменуте раскрснице налазе се стамбене-пословне вишеспратнице са низом локала различите намене.	Бука до мерног места допире од саобраћаја, пролазника и музичког програма из угоститељског објекта "Порта".
2.	Зона поред прометних саобраћајница, раскрсница "Мала вага"	Мерно место је са јавне површине – платоа на простору трга Мала вага. Апарат за мерење буке је окренут у правцу центра раскрснице од које се налази на растојању од 25м, лево од апарата је улица "Кнеза Милоша", а потом стамбена вишеспратница, десно од апарата је трговачко-пословни објекат, а потом стамбена вишеспратница. Иза апарата је простор трга са пар ретких високих стабала, а потом улица "Гружанска" иза које су такође вишеспратнице, стамбено-попсловног типа.	Доминантан извор буке на предметној локацији представља саобраћај са горе поменутих улица.
3.	Обданиште "Чуперак" – индустријска зона	Мерно место је паркинг простор испред обданишта "Чуперак". Апарат за мерење буке је окренут у правцу ул. "Драгослава Срејовића", на растојању од 30м од средине исте, иза које се налазе индустријски објекти фабрике "Чар", а потом у даљем низу поред улице и објекти других фирми које послују на предметној локацији. Лево од апарата је паркинг простор са аутомобилима, а потом пошумљен простор "Еко-парка Илина вода" са ниским и високим растињем. Десно од апарата је затрављен отворен простор, потом ретко ниско и високо растиње које се простире све до парцеле на коме се налазе индустријски објекти.	Бука до мерног места допире из индустријских објеката на предметној локацији и од саобраћаја који се одвија горе наведеном улицом.
4.	Насеље Аеродром – стамбена зона	Мерно место је са јавне површине - тротоара поред јавне чесме у насељу Аеродром. Околни простор чини затрављена површина са врло ретким високим растињем, а потом у окружењу стамбене вишеспратнице. Апарат за мерење буке је окренут у правцу једне од вишеспратница ка јужном делу насеља. Лево и десно од апарата су стамбене вишеспратнице, иза апарата су објекти и двориште дечјег обданишта "Полетарац".	Бука до мерног места допире од саобраћаја са улица које окружују насеље, од деце која се играју у дворишту обданишта и од пролазника.

5.	У болничкој зони, КЦ Крагујевац – на травњаку у правцу ул. Завгуст Јовина-споменик Михајлу Илићу.	Мерно место је са простора малог парка поред споменика др Михајлу Илићу. Апарат за мерење буке је окренут у правцу зграде у којој се налази економско-финансијска служба, иза апарата је објекат црнтралне болничке кухиње на којој је монтиран вентилатор који на предметној локацији представља извор са највишим нивоом буке, десно од апарата је објекат у коме је смештено одељење за инфективне болести, лево је објекат у коме су смештена одељења за правне послове и одељење за кожне болести.	Бука до мерног места допире од саобраћаја са локалних улица из болничког круга, са улице Завгуст Јовине и од горе поменутог вентилатора на објекту кухиње.
6.	Зона одмора и рекреације, Велики парк	Мерно место је са простора Великог парка. Апарат за мерење буке је постављен 30m од улице Сестре Јањић и окренут у правцу исте иза које се налази зграда факултета инжењерских наука, лево од апарата на око 30м је угоститељски објекат, десно и иза апарата је простор парка са високим растињем средње густине.	Бука до мерног места допире од саобраћаја са улице Сестре Јањић, из поменутог угоститељског објекта и пролазника са предметне локације.

Методологија

Одређивање вредности дневног и ноћног нивоа комуналне буке вршено је према прописаној методологији.

Мерење нивоа буке вршено је прецизним импулсним мерачем нивоа звука NORSONIC тип NOR 118. За једно трећинску октавну анализу буке коришћен је филтер сет. Калибрација је извршена пре и после самог мерења.

Пре одређивања нивоа комуналне буке, одређивани су микроклиматски услови, који су од значаја за меродавност резултата: температура ваздуха, релативна влажност ваздуха, ваздушни притисак и брзина ветра добијени су од локалне хидрометеоролошке станице, која је у саставу Републичког хидрометеоролошког завода

Мерење буке у комуналној средини извршено је на висини од 1,2 m до 1,5 m од површине терена, на удаљености најмање 3,5 m од зидова објеката. Мерење буке којој су изложене зграде у насељима вршено је на 1 до 2m од фасаде.

Приликом мерења на отвореном простору одређена је и учесталост проласка лаких и тешких моторних возила.

Акустичке карактеристике буке	
Временска	***Фреквенцијска***
Непроменљива бука:	***Широкопојасна бука:***
Променљива бука:	***Ускопојасна бука:***
Испрекидана бука:	***Са истакнутим тоном:***
Импулсна бука:	***Са нискофреквентним садржајем:***
Током мерења, промена нивоа буке „споро„ је показала колебање веће од 5dBA, па је стога бука променљива.	***Спектралном анализом је утврђено да је расподела звучне енергије у више суседних октава равномерна.***

МЕРНО МЕСТО 1		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	63.5		64	65
	13.00 -16.00	65.7		66	65
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	66.1		66	65
НОЋ	23.00 - 02.00	60.9		61	55
	03.00 - 06.00	55.6		56	55
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора **не прелазе дозвољени ниво за зону** дуж главних градских саобраћајница (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 65 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 55 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 2		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	62.2		62	65
	13.00 -16.00	63.1		63	65
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	64.2		64	65
НОЋ	23.00 - 02.00	58.9		59	55
	03.00 - 06.00	53.1		53	55
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке,узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора **не прелазе дозвољени ниво за зону градски центар** (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 65 dBA) и за ноћ, (максимални дозвољени ниво 55 dBA				

МЕРНО МЕСТО 3		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	59.5		60	50
	13.00 -16.00	58.3		58	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	52.1		52	50
НОЋ	23.00 - 02.00	47.9		48	40
	03.00 - 06.00	46.5		46	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање буке,узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора **не прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбено подручје** (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 55 dBA) **и за ноћ** (максимални дозвољени ниво 45 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 4		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	52.6		53	55
	13.00 -16.00	47.7		48	55
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	46.1		46	55
НОЋ	23.00 - 02.00	41.1		41	45
	03.00 - 06.00	57.2		57	45
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора **не прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбено подручје** (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 55 dBA) **и за ноћ** (максимални дозвољени ниво 45 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 5		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	50.9		51	50
	13.00 -16.00	50.0		50	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	54.0		54	50
НОЋ	23.00 - 02.00	44.9		45	40
	03.00 - 06.00	43.2		43	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке,узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора **не прелазе дозвољени ниво за болничке зоне и опоравилишта** (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dBA) **и за ноћ** (максимални дозвољени ниво 40 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 6		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	46.9		47	50
	13.00 -16.00	46.8		47	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	51.5		52	50
НОЋ	23.00 - 02.00	44.6		45	40
	03.00 - 06.00	45.4		45	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке,узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора **не прелазе дозвољени ниво за зону одмора и рекреације, велики паркови** (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dBA) **и за ноћ** (максимални дозвољени ниво 40 dBA).				

ЗАКЉУЧАК

Мерно место бр. 1. "Порта" – "Порта" – посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 5 – Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB.

Мерно место бр. 2. Раскрсница "Мала вага" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 5 – Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB.

Мерно место бр. 3. Индустријска зона, обданиште "Чуперак" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 6 – Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда – (На граници ове зоне бука не сме прелазити граничну вредност у зони са којом се граничи), дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB. Према намени и предметној локацији на којој се налази обданиште "Чуперак" зона у коју се може сврстати је зона бр.1 - Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Мерно место бр. 4. – насеље "Аеродром"-посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 3 – Чисто стамбено подручје, дозвољена бука за дан 55 dB и за ноћ 45 dB.

Мерно место бр. 5. – Болничка зона-споменик др Михајлу Илићу, - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 1 – Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Мерно место бр. 6. – Велики парк - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 1 – Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

ИНСТИТУТ ЗА ЗАШТИТУ ЗДРАВЉА КРАГУЈЕВАЦ

INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH KRAGUJEVAC

Аеропалинолошки извештај за град Крагујевац - АВГУСТ 2023. год

У АВГУСТУ 2023. год. у ваздуху су била присутна следећа поленова зрна дрвећа: штира, конопље, пелина, траве, киселице, боквице, коприве и амброзије.

Штир је био у ниским, а 20.08.2023. год. у средњим концентрацијама.

Конопља је била у ниским концентрацијама.

Пелин је био у ниским, а 11.08.2023. год. у средњим концентрацијама.

Трава је била у ниским концентрацијама.

Киселица је била у ниским концентрацијама.

Боквица је била у ниским концентрацијама.

Коприва је била у ниским, средњим, а (01,07,08,09,10,10,12,13,14,15 и 27,28,29,30 и31).08.2023. год. у високим концентрацијама

Амброзија је била у ниским, средњим концентрацијама, а (11,14,15, 27,28,29,30 и 31).08.2023. год. у високим концентрацијама.

Јелена Ранковић
дипл. физичар

КГекоВЕСТИ

АВГУСТ 2023.

Чишћење дивље депоније испод надвожњака

У оквиру пројекта „За чистији Крагујевац“ за који је Министарство заштите животне средине одобрило финансијска средства у износу од 1.216.000 динара за уклањање 12 дивљих депонија на територији Града, данас је почело чишћење прве и то испод надвожњака у улици др Јована Ристића.

- ***Екипе ЈКП “Шумадија Крагујевац”, константно уклањају депоније које праве несавесни суграђани али то није довољно да би систематски решили проблем-*** казао је Стефан Никезић, члан Градског већа за унапређење и заштиту животне средине, оценивши да је то постала борба са ветрењачама, јер чим се уклони депонија са једног места, поново се направи на истом месту. ***Охрабрујуће је то што смо пре два месеца кренули са пилот пројектом на Метином брду да када уклонимо дивљу депонију тај део пошумимо и посадимо нова стабла, а све у циљу спречавања поновог одлагања комуналног отпада. За сада имамо позитивне ефекте јер се престало са одлагањем отпада на овом месту. Ову праксу ћемо применити у будућем периоду и на другим локацијама где се стварају депоније***- казао је Никезић.

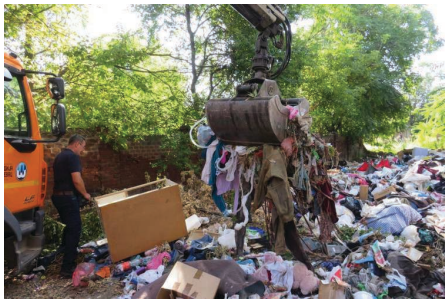

Такође, Град ће од Министарства заштите животне средине добити и камере за видео надзор локација на којима долази до стварања “дивљих депонија” како би инспекција могла да санкционише неодговорне суграђане који одлажу отпад на местима где то није дозвољено. Никезић је апеловао на суграђане да не одлажу отпад на места која нису предвиђена за то јер сви заједно, поручио је, морамо да стварамо лепше и здравије окружење у коме живимо

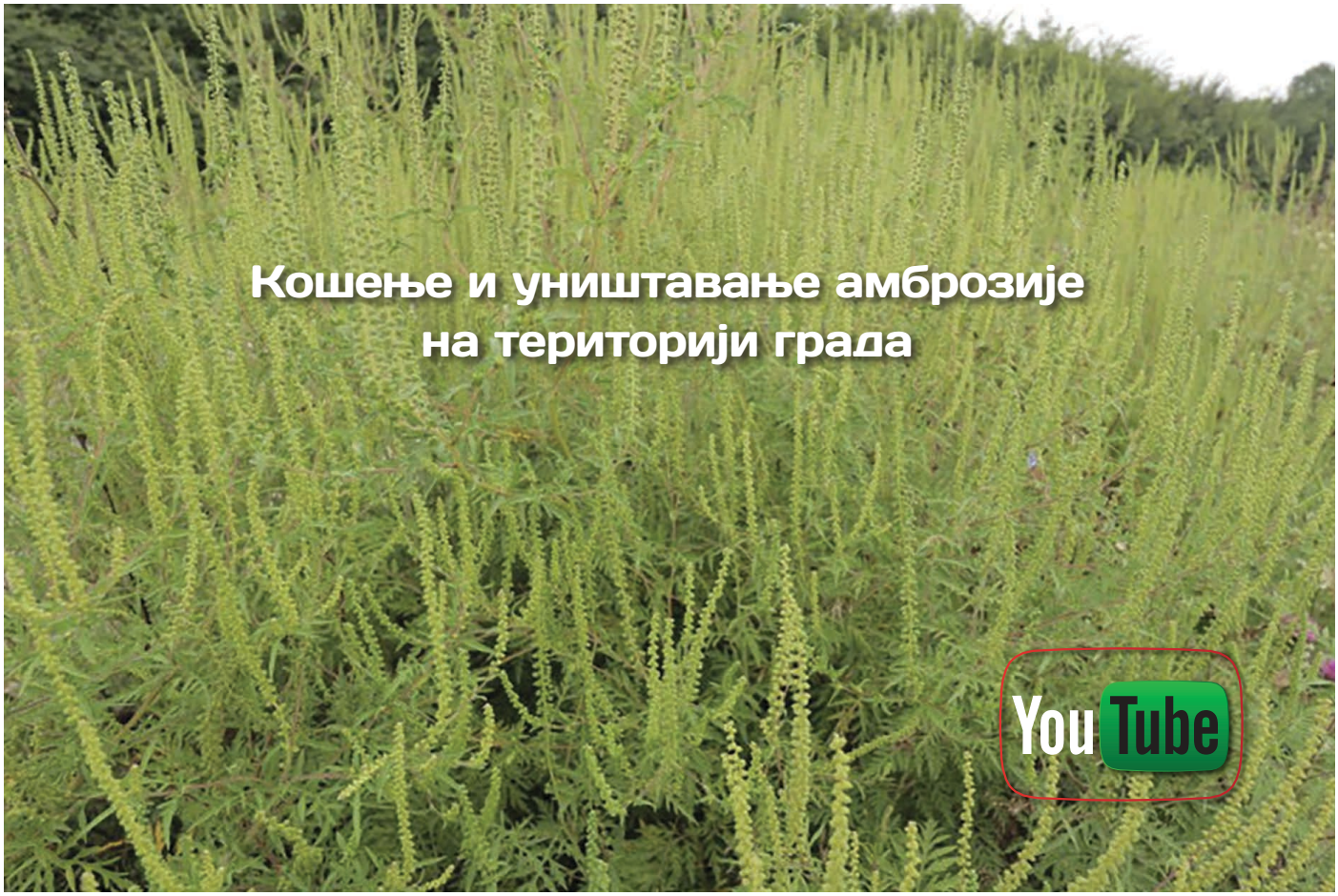

Кошење и уништавање амброзије на територији града

Сектор зеленила ЈКП Шумадија Крагујевац интензивно спроводи радове на сузбијању и уништавању амброзије на територији града Крагујевца. За уништавање амброзије на јавним површинама на територији града Крагујевца Градска управа за друштвене делатности за ове намене обезбедила је средства у износу од 9.000.000 динара.

Предвиђена површина на којој се спроводе мере за сузбијање и уништавање износи око 47 хектара, а радови се обављају на 33 локације. Од маја до данас екипе ЈКП Шумадија Крагујевац извеле су радове на сузбијању и кошењу ове коровске биљке на површинама код Економског факултета и Друге крагујевачке гимназије, у Шумарицама, Индустријској зони, на површини код Заставине амбуланте, на Метином брду, у месним заједницама Илићево, Станово, Бубањ и Угљешница, а са радовима ће се наставити до почетка октобра.

Амброзија припада роду инвазивних корова и веома је прилагодљива, не може се искоренити, али се стручним залагањем може спречити њено ширење. Најчешће се налази на запуштеном, али и обрадивом земљишту, уз усеве и поред путева.

Амброзија је једна од најраспрострањенијих коровских биљака која цвета од јула до краја октобра и чији се полен брзо преноси, па тако проузрокује велике здравствене тешкоће особама осетљивим на полен. У ваздуху може да се задржи више од сто дана, а највећа концентрација полена је током цветања биљке у августу и септембру. Она изазива тегобе код око 10 одсто људске популације, а њен полен је узрочник 75 одсто свих поленских алергија како код младих, тако и код старијих.

Најлепше двориште у 2023. има породица Мрвић из Шумарица

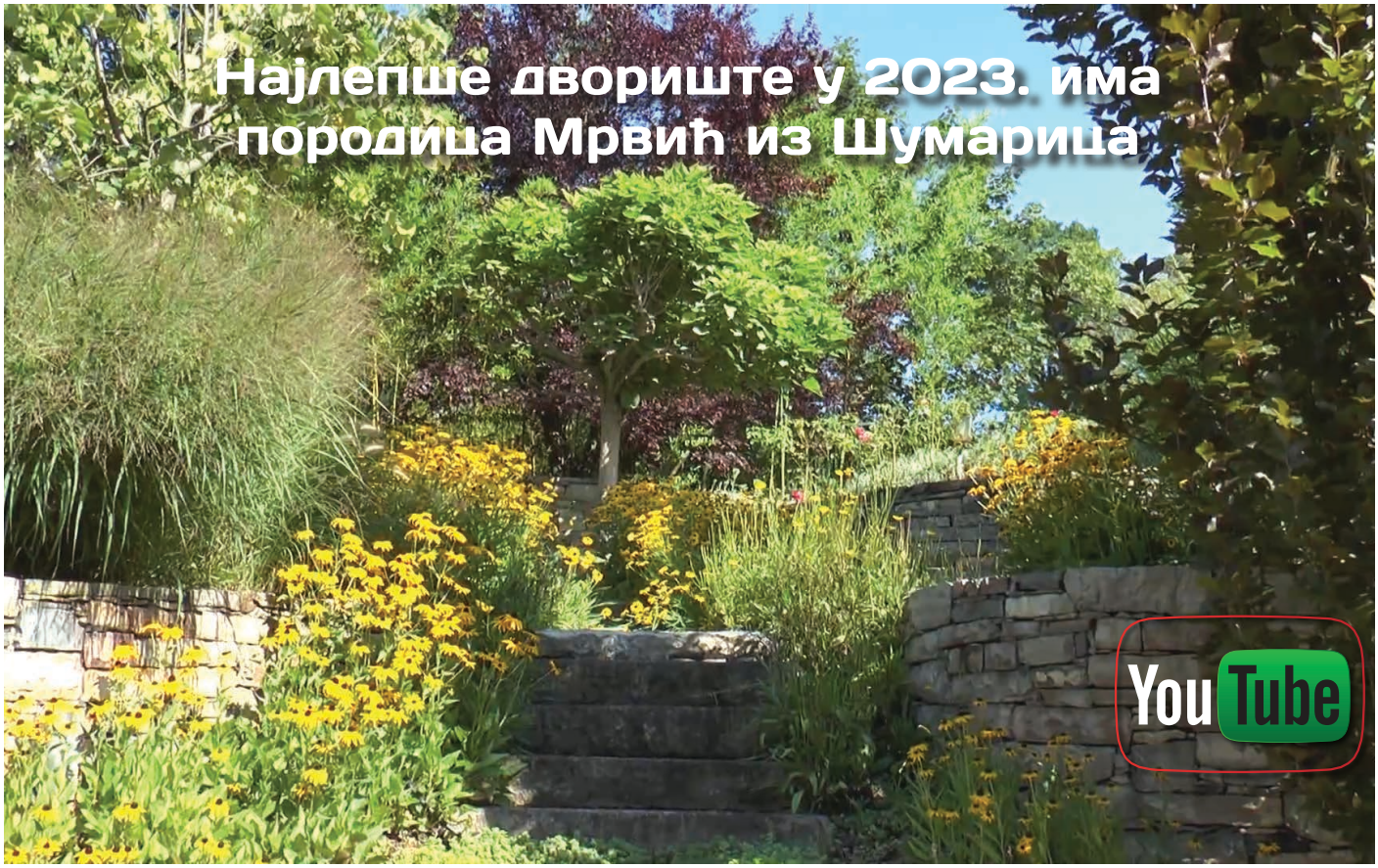

Табла са натписом „Најлепше двориште 2023.“ биће постављена у домаћинству породице Мрвић у насељу Шумарице, овогодишњег победника манифестације „Отворена дворишта“, коју још од 2007.године уз подршку града Крагујевца и сарадњи са партнерима реализује Градска туристичка организација

Бригу о дворишту свакодневно води Јелена Мрвић, која каже да је оно пространо, неформално уређено двориште, али лепо и бајковито са пуно детаља и претежно зеленила.

На свечаности у згради Градске управе додељене су и награде домаћинствима која су освојили награде у категоријама избора за најлепше етно, парк двориште и најлепши детаљ.

По оцени жирија кога су чинили представници Центра за стрна жита и развој села, ГТО, сектора Зеленило ЈКП „Шумадије“ и Дунав осигурање, прво место за најлепши детаљ припало је Зорици Стаменовић из Поскурица, за најлепше етно двориште Ратку Јовановићу из Влакче а за најлепше парк двориште Милану Стошићу из Ердеча.

Уз захвалност на учешћу у манифестацији „Отворена дворишта“, Тања Вељовић из ГТО Крагујевац честитала је добитницима награда истакавши да је и ове године жири имао веома тежак задатак, јер је од преко 30 пријављених домаћинстава морао да одабере најбоље по три најбоља у четири категорије. Подсетивши да је циљ ове манифестације допринос заштити животне средине а кроз уређење и улепшавање животног кутка и развој сеоског туризма, она је позвала овогодишње учеснике али и све друге заинтересоване да се пријаве и следеће године.

Иначе, поред пехара и табли, добитницима су уручени и поклони који ће им помоћи да уређују своја дворишта - сунцобрани, роштиљи, баштенске маказе, црева, кофице. Такође, награђени су добили и ваучере за „Библиотеку код Милутина“, карте за базене и позоришне представе.

Јавни увид поводом израде Просторног плана за Гружанско језеро

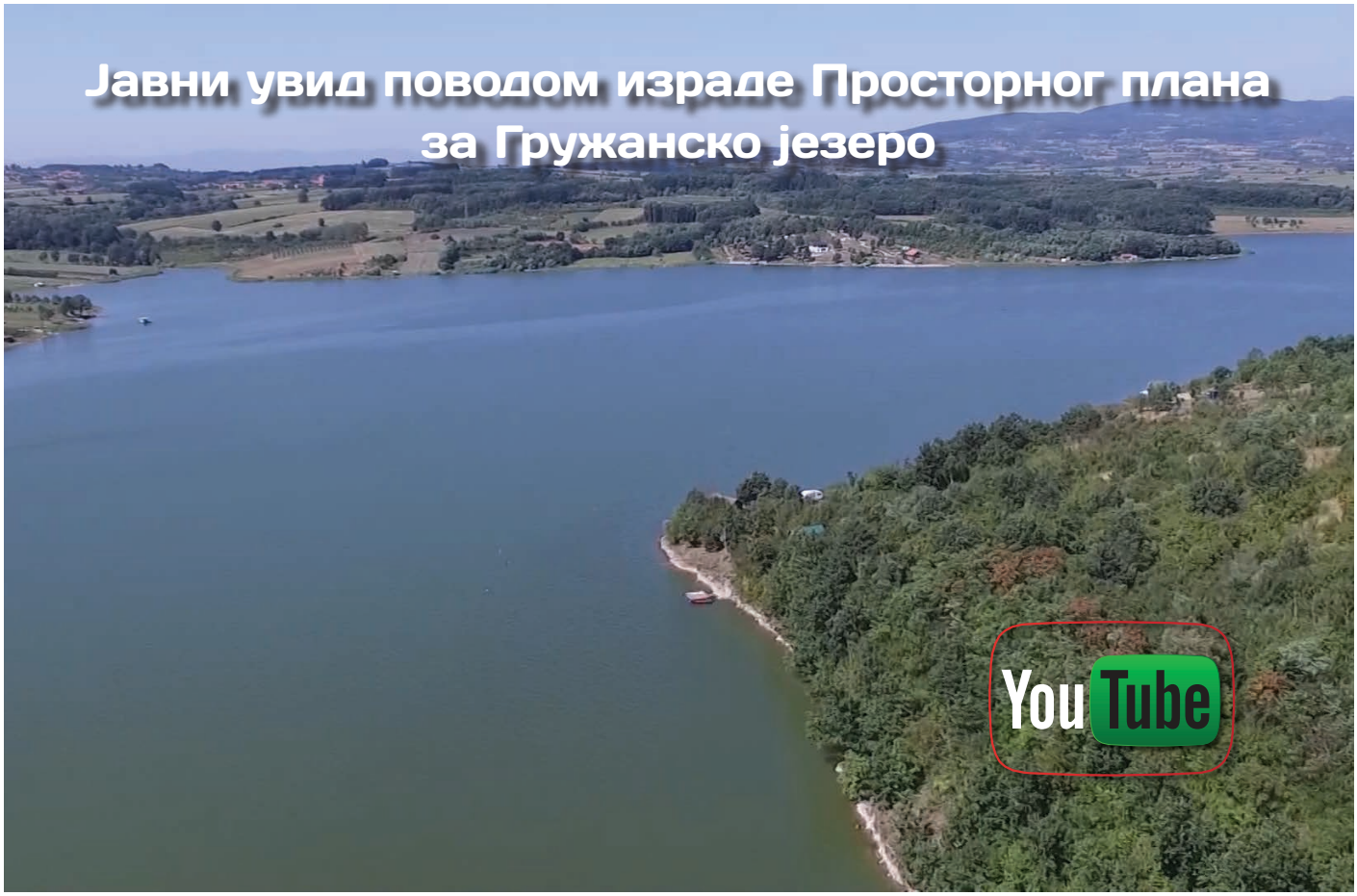

Јавни увид у Просторни план подрчја посебне намене слива акумулације "Гружа" траје до 22. августа. Правна и физичка лица могу доставити примедбе и сугестије у писаној форми Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и на тај начин утицати на планска решења овог вештачког језера.

Просторним планом утврдиће се простор потребан за несметано функционисање бране и акумулације Гружа и успоставити зоне санитарне заштите.

Акумулација Гружа са које се Крагујевац снабдева водом настала је преграђивањем истоимене реке.

Овим планом се предвиђа санитарна заштита језера, посебно од непланске градње. Циљ израде предметне студијске документације је стварање услова за израду Просторног плана усаглашеног са техничким решењима.

Међу приоритетима су заштита и одрживо коришћење водног, пољопривредног и шумског земљишта.

У зони 1 акумулације примењиваће се режим заштите уређења и коришћења простора који забрањује изградњу постројења и објеката који нису у фунцкији водопривреде, односно чувања и одржавања бране и акумулације.

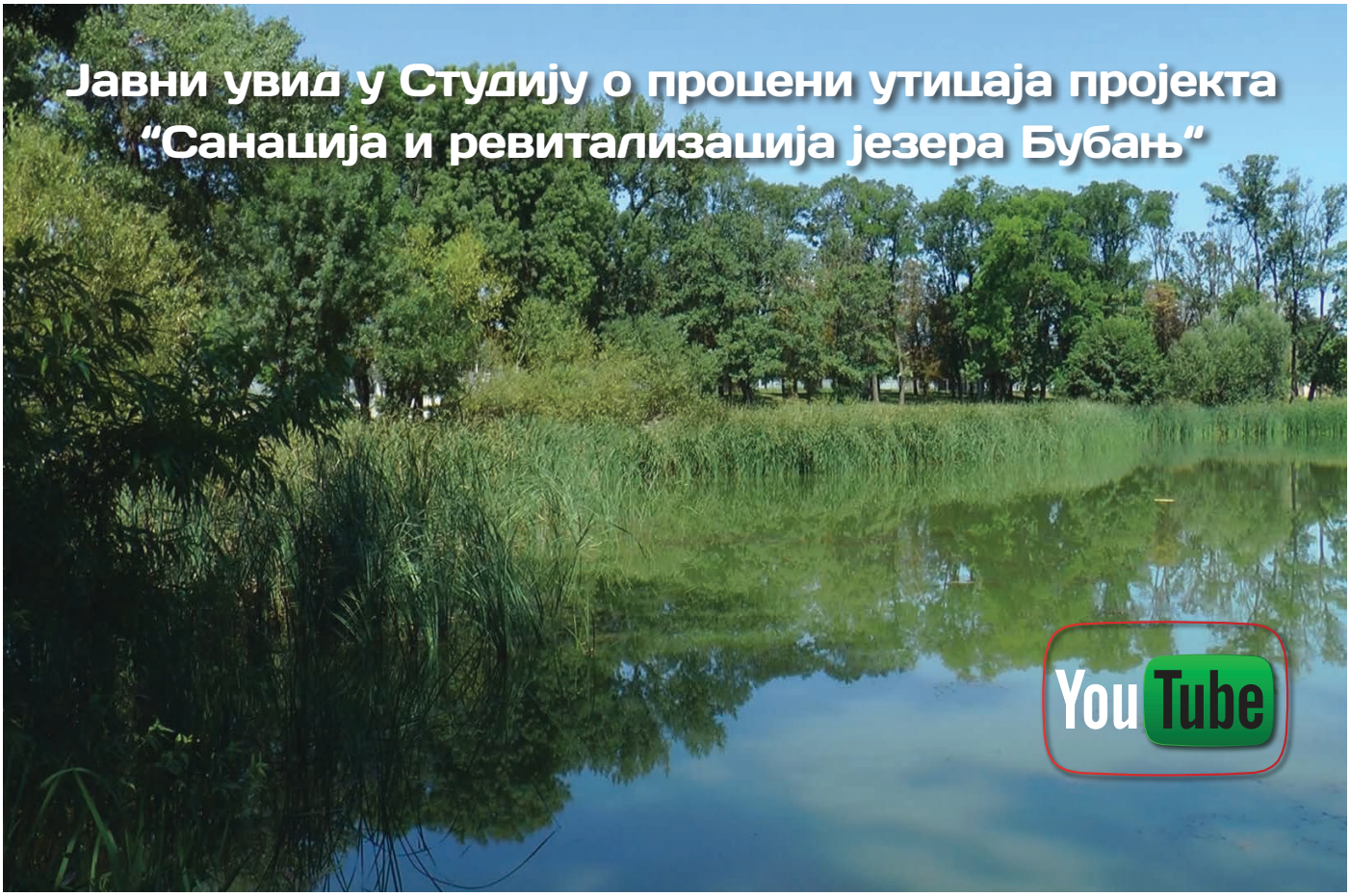

Јавни увид у Студију о процени утицаја пројекта “Санација и ревитализација језера Бубањ“

Јавни увид у Студију о процени утицаја пројекта “Санација и ревитализација језера Бубањ“ је могућ до 16. августа. Јавна расправа и презентација биће одржане 18. августа, у просторијама Одељења за заштиту животне средине.

Јавни увид у Студију о процени утицаја пројекта “Санација и ревитализација језера Бубањ“ подразумева да све заинтересовани грађани, невладине организације погледају документ и пошаљу у писаној форми коментаре и примедбе, а све у циљу даљег одрживог коришћења овог значајног воденог еко система.

Пројекат санације и ревитализације подразумева измуљавање језера, које ће након тога бити покривено шљунком и песком до заштитне зоне.

Предвиђено је и управљање отпадним материјама, а у плану је да се касније изврши и порибљавање језера.

Студија о процени утицаја је документ који треба да дефинише какво је стање животне средине, пре него што дође до реализације пројекта.

Потребно је да се утврде потенцијални утицаји до којих може доћи приликом извођења и након завршетка радова.

Према речима стручњака са Природно математичког факултета, потребно је да се студија допуни хидробиолошком анализом која ће обухватити читав биљни и животињски свет овог воденог еко система.

Јавна расправа и презентација Студије о процени утицаја на животну средину биће одржана 18. августа, у просторијама Градске управе за развој и инвестиције.

Ситуација на акумулацији Гружа близу алармантне

Гружанско језеро снабдева Крагујевац и делове Књића и Баточине пијаћом водом. Оно је кичма водоводног система града Крагујевца, па надлежни упозоравају да ће, уколико се настави са дивљом градњом, ситуација са језером бити близу алармантне.

У непосредној близини акумулације Гружа, тачније у зони санитарне заштите, као и у првој зони, присутна је бесправна градња, која је ових дана доживела врхунац.

Поред тога ту су и несавесни пољопривредни произвођачи који своје пољопривредне машине и опрему перу у акумулацији и у њу убацују велике количине хемикалија.

Загађивачи су и риболовци који својим немаром угражавају овај водени еко систем, али и канализација у сеоским подручјима, која након веће бујичне кише може да заврши у језеру.

Када је реч о потрошњи воде у летњим периодима, нарочито у јулу и августу, она је повећана за 20 одсто.

Крагујевачки Водовод може да произведе дупло већу количину воде, тако да нема проблема у водоснабдевању ни у летњем периоду. вСве анализе акредитованих лабораторија крагујевачког Водовода и Института за јавно здравље Крагујевац, показују да је вода за пиће хигијенски и здравствено исправна за људску употребу.

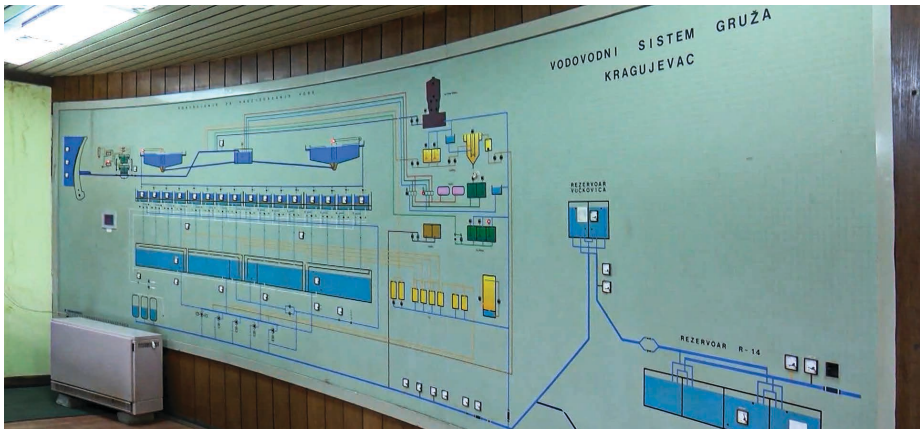

Потписани уговори са општинама и градовима за улагање у енергетску ефикасност

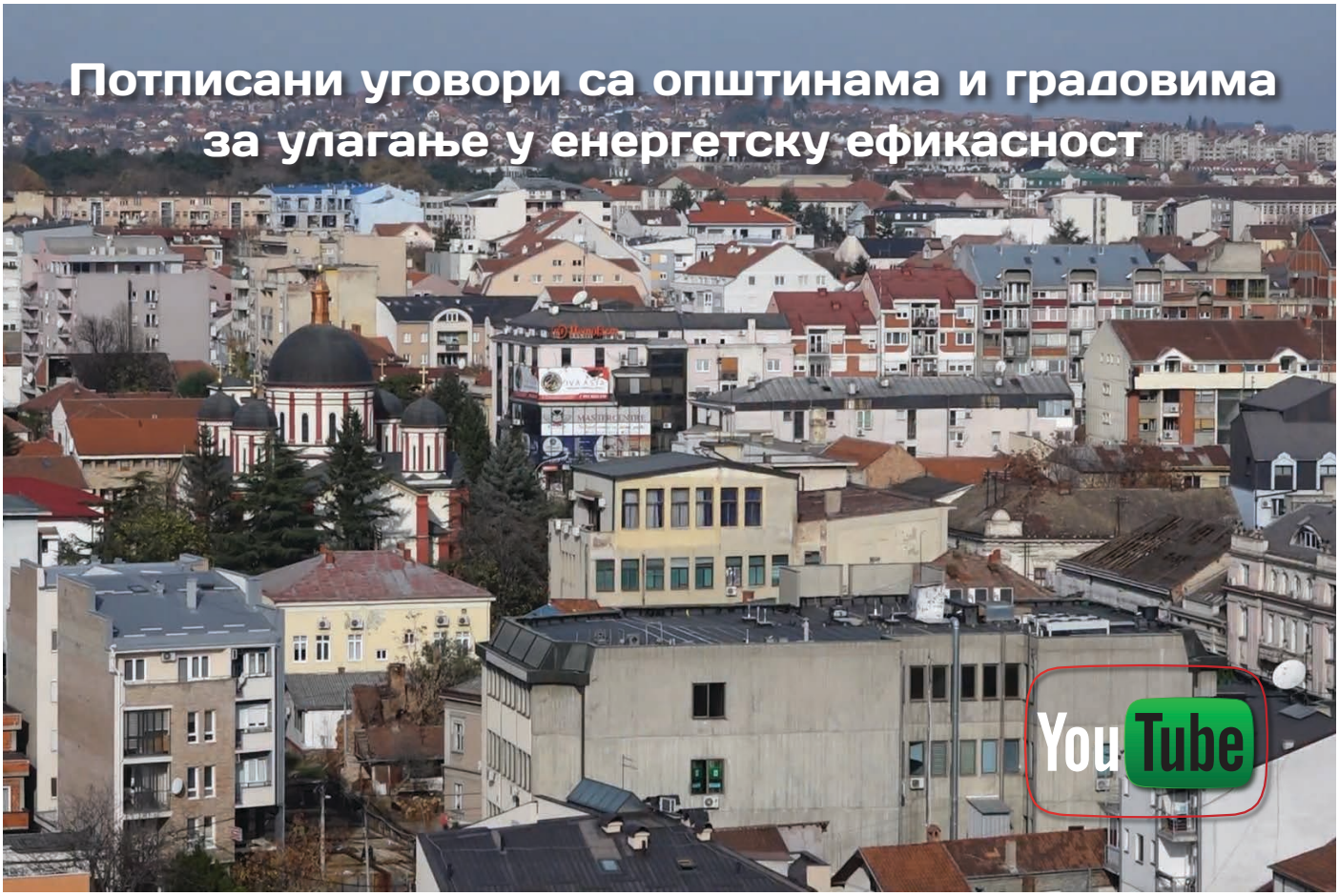

Министарство рударства и енергетике потписало је уговоре са представницима 131 локалне самоуправе о финансирању пројекта за унапређење енергетске ефикасности у домаћинствима.

Уговор за финансирање пројекта ради унапређења енергетске ефикасности у домаћинствима добио је и Крагујевац.

Укупна вредност опредељених бесповратних средстава за грађане износи 1,79 милијарди динара, од чега је 978,3 милиона динара, или 55 одсто обезбедило Министарство, а 813,8 милиона динара, односно 45 одсто јединице локалне самоуправе.

Услови јавног позива за локалне самоуправе су ове године направљени тако да се олакша учешће најмање развијених општина и оних са високим загађењем.

Након потписивања уговора између Министарства и локалних самоуправа следи спровођење јавних позива за привредне субјекте који ће изводити радове.

Очекује се да већ 1. септембра буду расписани први јавни позиви за грађане.

До сада је више од 400 домаћинстава добило субвенције Министарства рударства и енергетике и града за енергетску санацију својих објеката. Највише грађана, око 70 одсто, одлучило се за замену столарије.

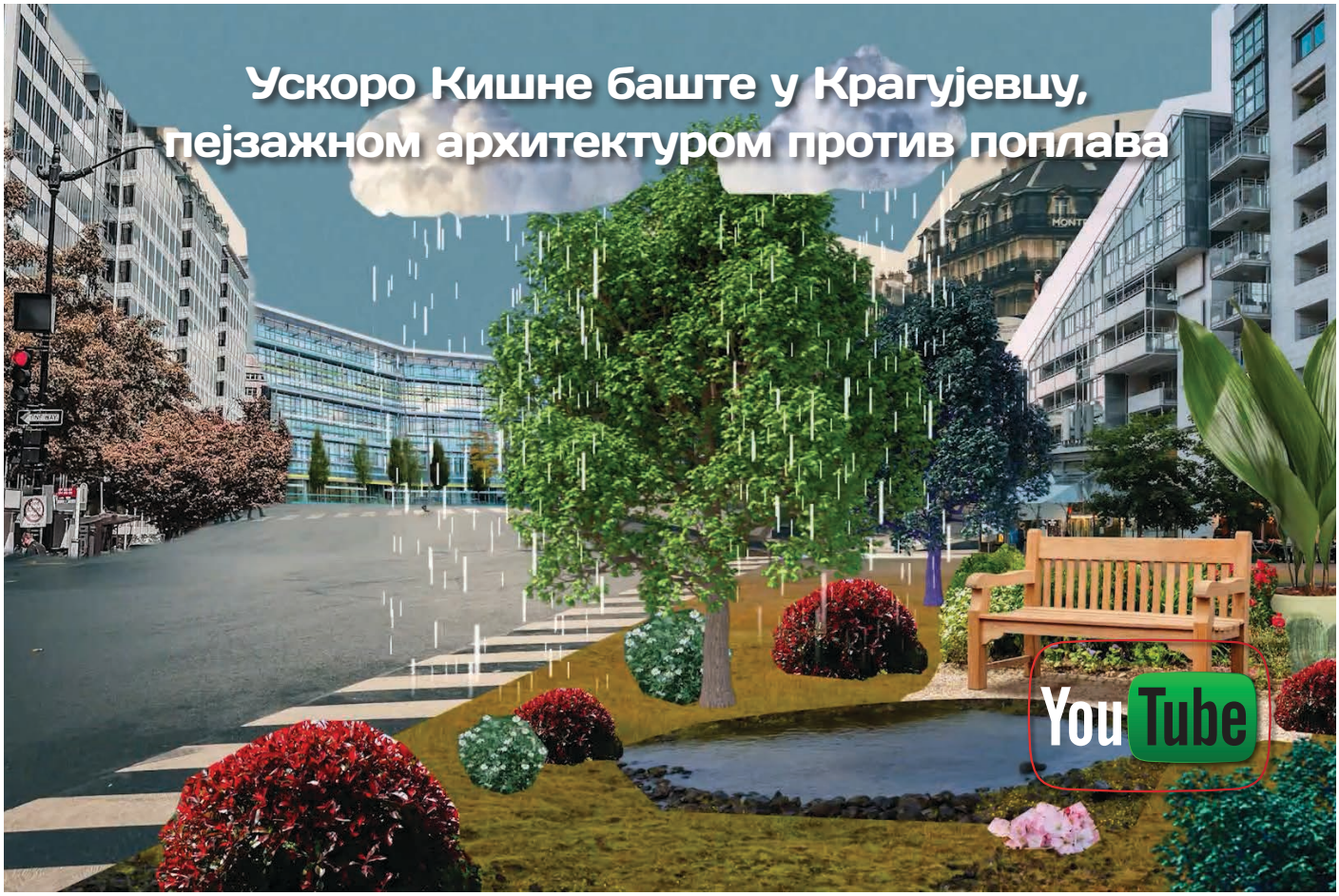

Ускоро Кишне баште у Крагујевцу, пејзажном архитектуром против поплава

Компанија А1 Србија у оквиру свог програма друштвене одговорности "Свет какав желиш" покренула је пројекат који има за циљ подизање свести грађана о коришћењу обновљивих извора енергије и смањењу штетних последица убрзаних климатских промена.

Зато ће, у 10 градова у Србији одређене зелене површине бити претворене у урбане и кишне баште. Један од тих градова је и Крагујевац.

Основни циљ урбаних и кишних башти је смањење катастрофалних последица падавина као што су поплаве и појава клизишта, са којима се становници градова у Србији и целом свету суочавају. Поред тога, баште су намењене и за друштвене активности грађана.

Сваки од 10 градова добиће по једну кишну башту, а оне ће бити прилагођене условима сваког града.

Пожељно је да зелена површина буде у насељеном или прометном делу града. Тренутно је у фази припрема техничке документације.

Реализација овог пројекта очекује се на јесен. У изради кишне баште учествоваће и становници одабраних градова.

У имплементацији ће бити ангажовани стручњаци као што су пејзажни архитекта, агрономи и биолози.

Планирано је да све кишне баште буду представљене јавности, грађани ће бити позивани да гласају за најлепшу, а победнички град добиће и главну награду.

У сваком граду локално становништво имаће прилику да заједно са професионалним баштованима и уз помоћ заштитних лица пројекта учествују у креирању и уређењу кишне баште.

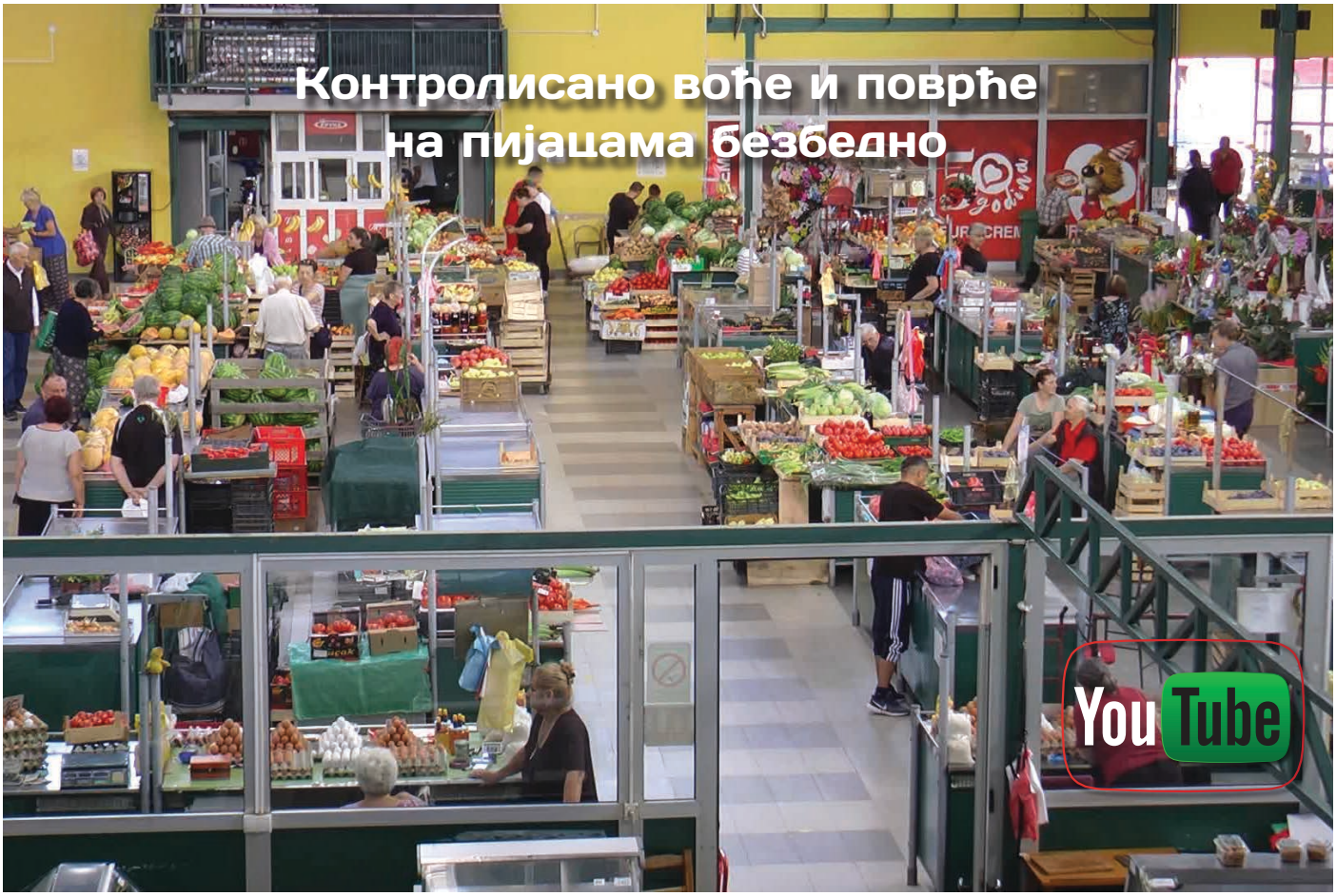

Контролисано воће и поврће на пијацама безбедно

Према годишњем плану контроле здравствене исправности намирница на Кванташкој, пијацама на Аеродрому и Ердоглији, у јулу је утврђено да су воће и поврће безбедни за употребу. На пијаци на Аеродрому контролисани су и млечни производи и код неколико производа утврђена је микробиолошка неисправност.

Продавцима је забрањена продаја док се не поправе резултати, навели су надлежни из јавног комуналног предузећа Шумадија.

Контролу намирница редовно обавља Институт за јавно здравље Крагујевац.

Институт за јавно здравље Крагујевац узорковао је исправност воћа и поврћа ради контроле присуства пестицида и тешких метала. Анализирани су узорци диње, лубенице, кајсије, црног лука, краставца, али и производи из млечног павиљона.

Сезонско воће и поврће у овом тренутку се највише пазари на Кванташкој, пијацама на Аеродрому и Ердоглији.

Понуда је солидна, потражња променљива, кажу и купци и продавци.

Размишља се и о зимници, грађани се углавном распитују о ценама и чакају најповољнији тренутак за набавку. У том периоду Институт за јавно здравље и јавно комунално предузеће Шумадија контролисаће исправност поврћа. На пијаци на Аеродрому најтраженији је парадајз чија је цена по килограму 120 динара.

Паприка се креће од 120 до 170, кромпир 70, корнишони 80, шаргарепа 200 динара. Килограм шљиве продаје се по цени од 80 до 120 динара, лубеница 60, кајсија 250, диња 100 динара, крушке 160 динара.

Поврће и воће са понудом у стопу прате производи од меса, риба али и све разноврсније врсте брашна.

Пристижу и прве тегле припремљене зимнице на пијаци, али продавачице кажу да је реч о „пилот“ програму и да ће се тек појавити готов млевени парадајз, краставац, сомборска пастеризована паприка и омиљени ајвар за домаћице и све бројније купце који на тај начин осете укус бакиних зимница, али по стандарду и ценама миленијумског доба.

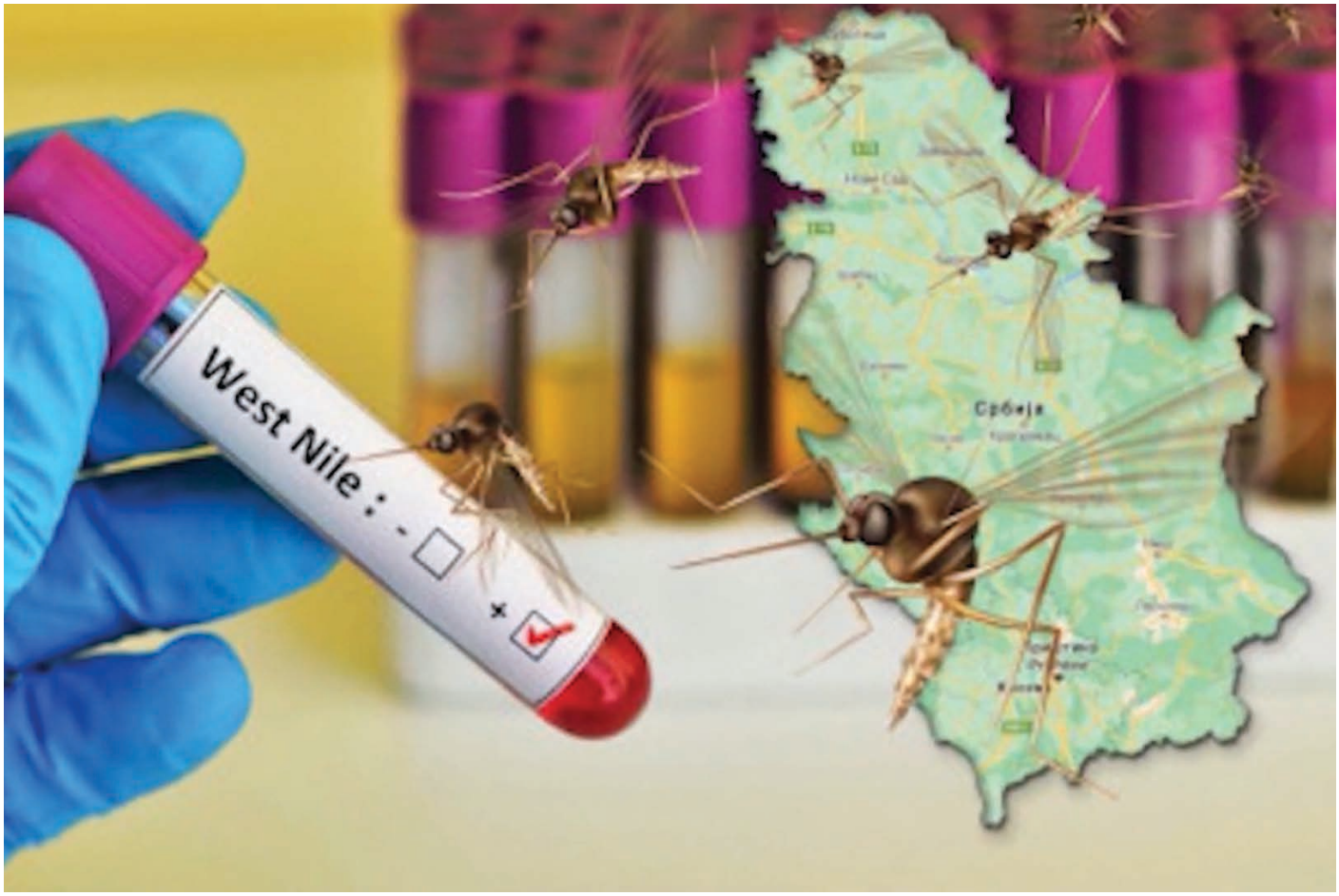

У Србији је регистровано укупно 10 случајева оболевања од грознице Западног Нила, саопштио је Институт за јавно здравље "Др Милан Јовановић Батут". Када је реч о Шумадији, за сада нема забележних случајева инфекције.

Грозница Западног Нила је сезонско обољење које се преноси убодом зараженог комарца. Главни преносилац вируса је врста комарца која је одамаћена код нас, а сезонска трансмисија у Србији уобичајено траје од јуна до новембра.

Инфекција је до сада регистрована у шест округа, док у Шумадији нема забележених случајева оболевања од грознице Западног Нила у хуманој популацији.

Симптоми болести настају од 3 до 14 дана након убода зараженог комарца.

Код 80 одсто заражених особа инфекција протиче асимптоматски, док 20 одсто инфицираних има благу клиничку слику у виду грознице, главобоље, мучнине.

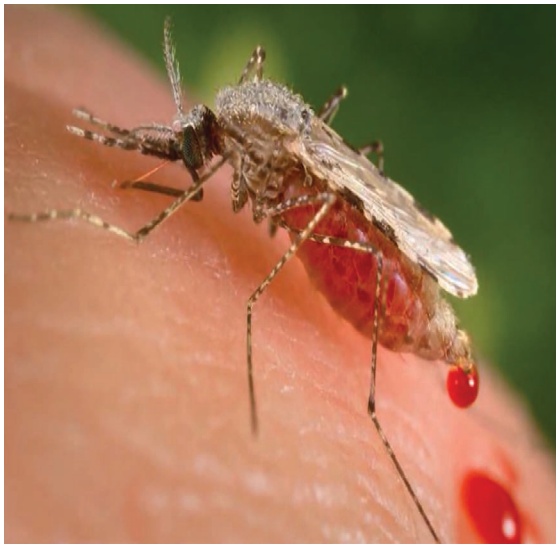

Код једног оболелог на 150 инфицираних долази до развоја тешке клиничке слике са знацима упале мозга.

Град је предузео превентивне мере, међу којима су и акције запрашивања комараца.

У крагујевачком Институту за јавно здравље саветују да се у циљу смањења ризика од заражавања вирусом Западног Нила, примене мере личне заштите и то употреба репелената на откривеним деловима тела.

Потребно је избегавати боравак на отвореном у периоду најинтезивније активности комараца у сумрак и у зору, као и подручја са великим бројем инсеката, као што су шуме, језера и мочваре.

У след повољних метеоролошких услова, дана 17.08.2023. ће у преподневним и вечерњим сатима бити спроведене акције сузбијања ларви и одраслих јединки комараца.

Ово је девето запрашивање од почетка године, које се изводи биолошким препаратима, који не могу утицати на здравље људи и животиња, а обухваћени су делови града са пуно вегетације, језера, паркови, канали око река и потока као и меморијални парк у Шумарицама.

КГ еко билтен (месечни билтен о стању животне средине у граду Крагујевцу) је настао у сарадњи Одељења за заштиту животне средине Града Крагујевца са Институтом за јавно здравље - Крагујевац и удружењем грађана "Стаклено звоно"

ЧЛАН ГРАДСКОГ ВЕЋА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Стефан Никезић

Трг Слободе 3
34000 Крагујевац

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
ГРАДСКА УПРАВА ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ
Начелнк управе : Дејан Ружић

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
начелник мр Драган Маринковић

Трг Слободе 3

www.kragujevac.rs

Драгана Мркаљ
дипломирани биолог - еколог, саветник

Драгана Новаковић
дипломирани хемичар, саветник

Ивана Антонијевић
дипломирани биолог, саветник

КГ ЕКО билтен 08/22
за август 2023.
изашао је 05.10. 2023. године

Издавач :

ГРАДСКА УПРАВА ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ
Одељење за заштиту животне средине града Крагујевца

Уређује:
Удружење "Стаклено звоно"

Зорица Савић Ранковић
Бојан Ранковић

Фотографије: Бојан Ранковић, Зорица Савић Ранковић
Билтен садржи податке преузете из извештаја
Института за јавно здравље – Крагујевац